

BỆNH ƯA CHẢY MÁU HEMOPHILIA

**THS BS SUZANNE MCB THANH THANH
BỘ MÔN HUYẾT HỌC**

Mục tiêu học tập.

1. Biết được bệnh chảy máu di truyền thường gặp
2. Biết cơ chế bệnh sinh của bệnh
3. Chẩn đoán được bệnh
4. Biết các di chứng của bệnh
5. Biết cách điều trị của bệnh

Nội dung

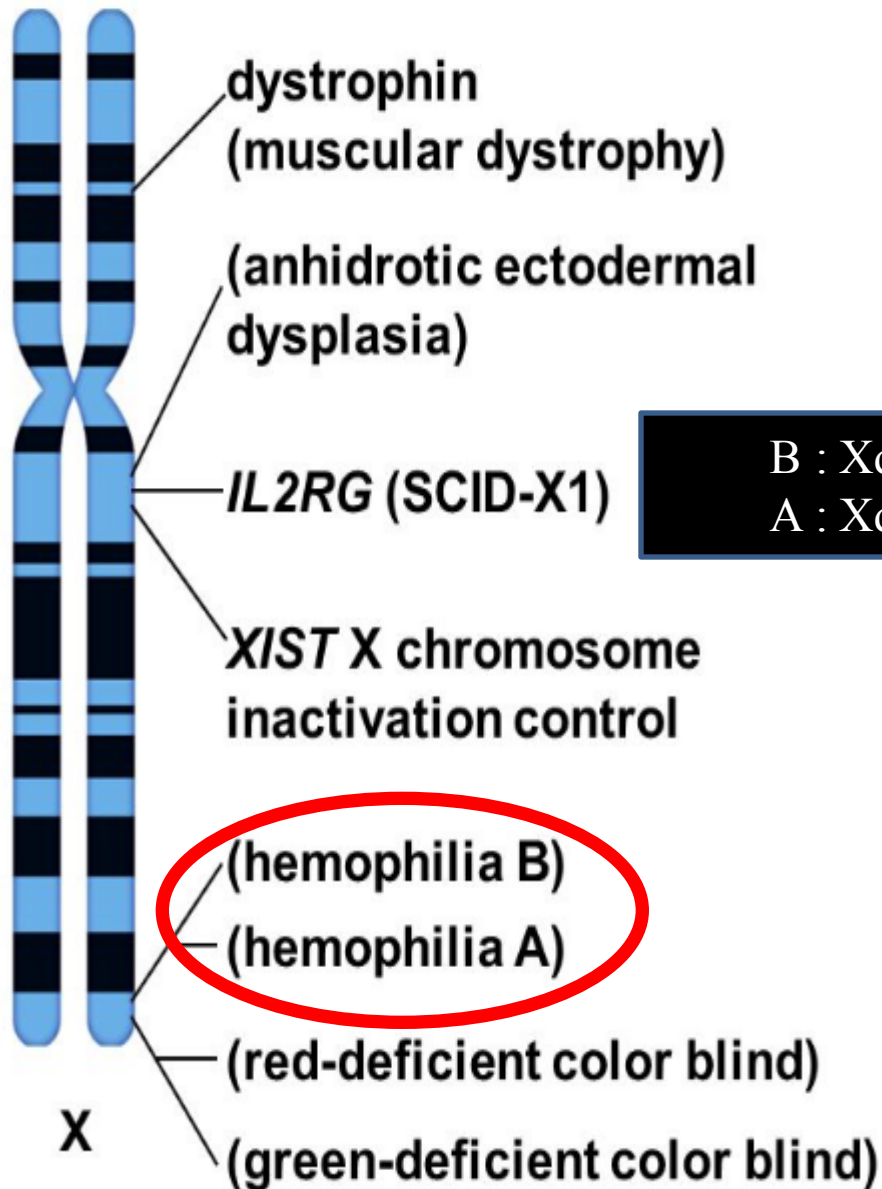
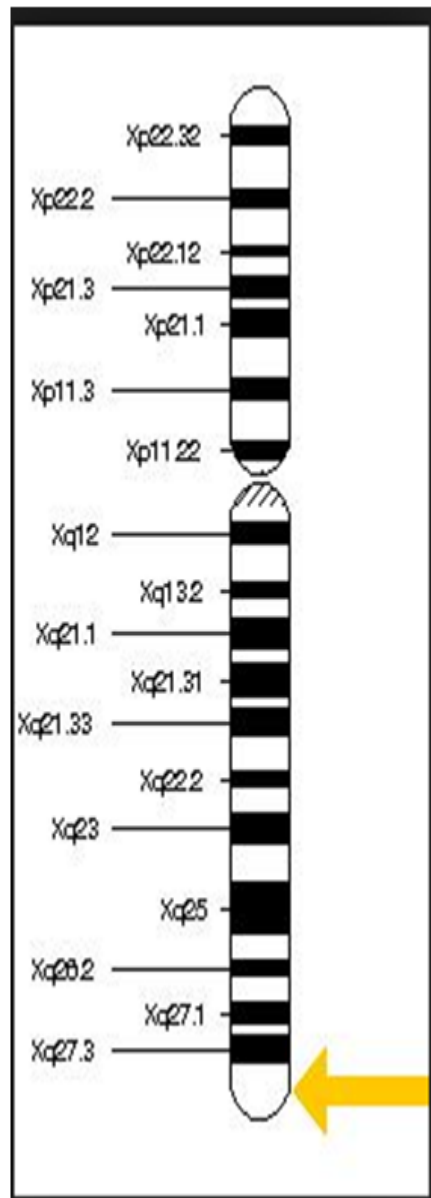
1. Định nghĩa
2. Gen tạo yếu tố VIII, IX
3. Cơ chế bệnh sinh
4. Nhắc lại sơ đồ đông máu
5. Chẩn đoán bệnh
6. Nguyên tắc điều trị

ĐỊNH NGHĨA BỆNH HEMOPHILIA

- Là một bệnh chảy máu di truyền
- Do thiếu yếu tố VIII, hoặc IX
- Do di truyền hoặc do đột biến gen
- Tần suất Hemophilia là 1/10.000
- Trên thế giới có khoảng 400.000 người

Gen tạo yếu tố VIII, IX

- Gen nằm gần đầu tận cùng của nhánh dài của NST X (Xq2.8)
- Có thể mất một đoạn gen hoặc đột biến điểm
- Di truyền trên NST giới tính X
- Khoảng 30-40% không có tiền căn gia đình có người bị bệnh Hemophilia, có thể mới bị đột biến gen

B : Xq2.6
A : Xq28.

Mẹ mang gen bệnh

**Thừa kế gen bệnh rối loạn đông máu
từ mẹ mang gen Hemophilia và
bố không mang gen Hemophilia**
Bố mẹ

+

Cha không mang
gen Hemophilia

Mẹ mang gen
Hemophilia

XY

XX

Con trai
không mang
gen Hemophilia
XY

Con gái
mang gen
Hemophilia
XX

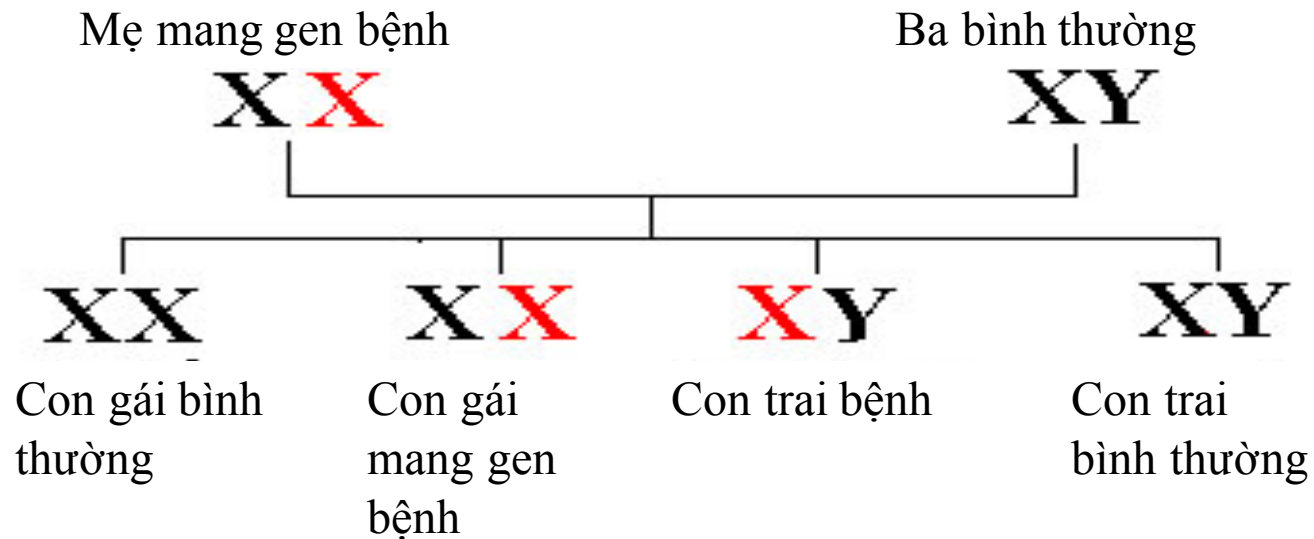
Con trai
mang gen
Hemophilia
XY

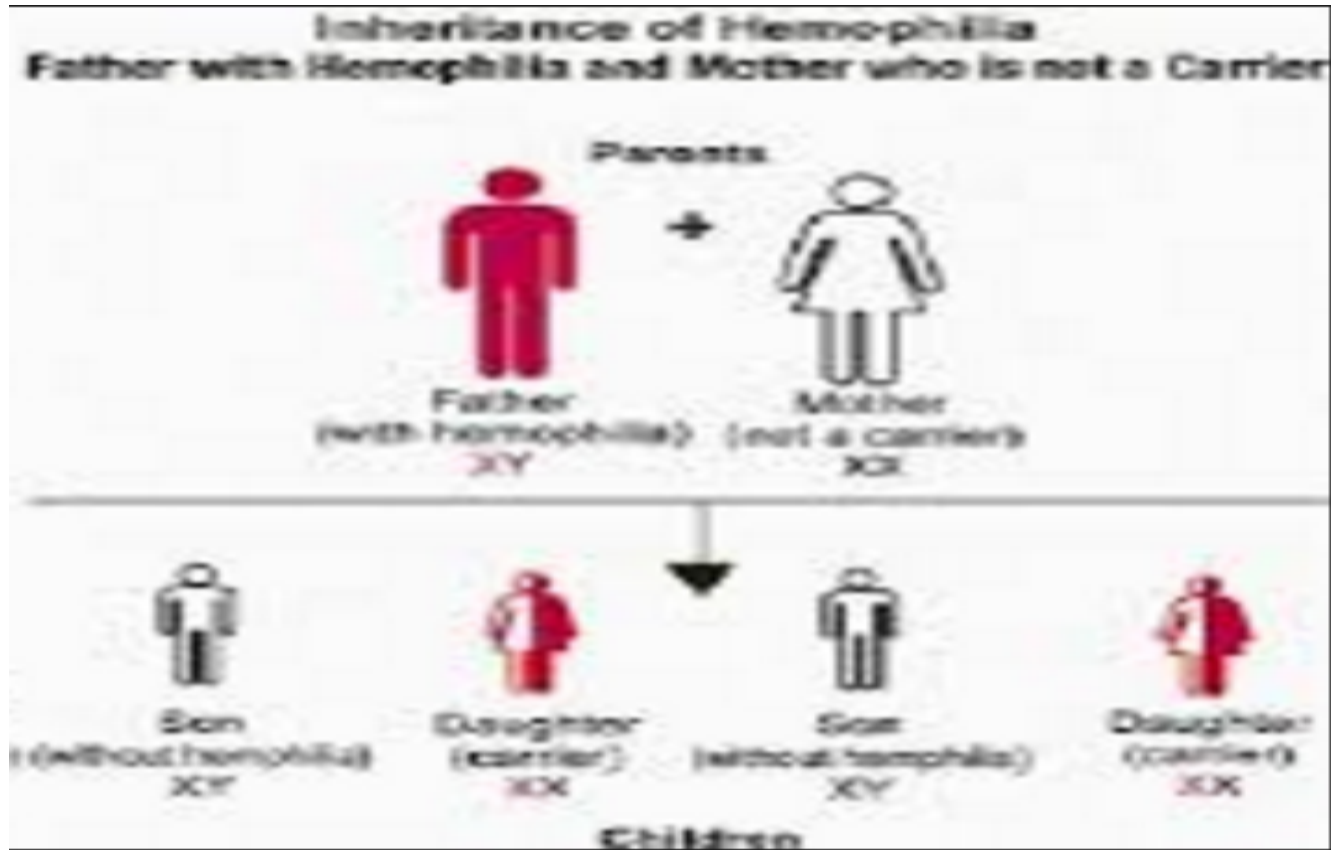
Con gái
không mang
gen Hemophilia
XX

Mẹ mang gen bệnh

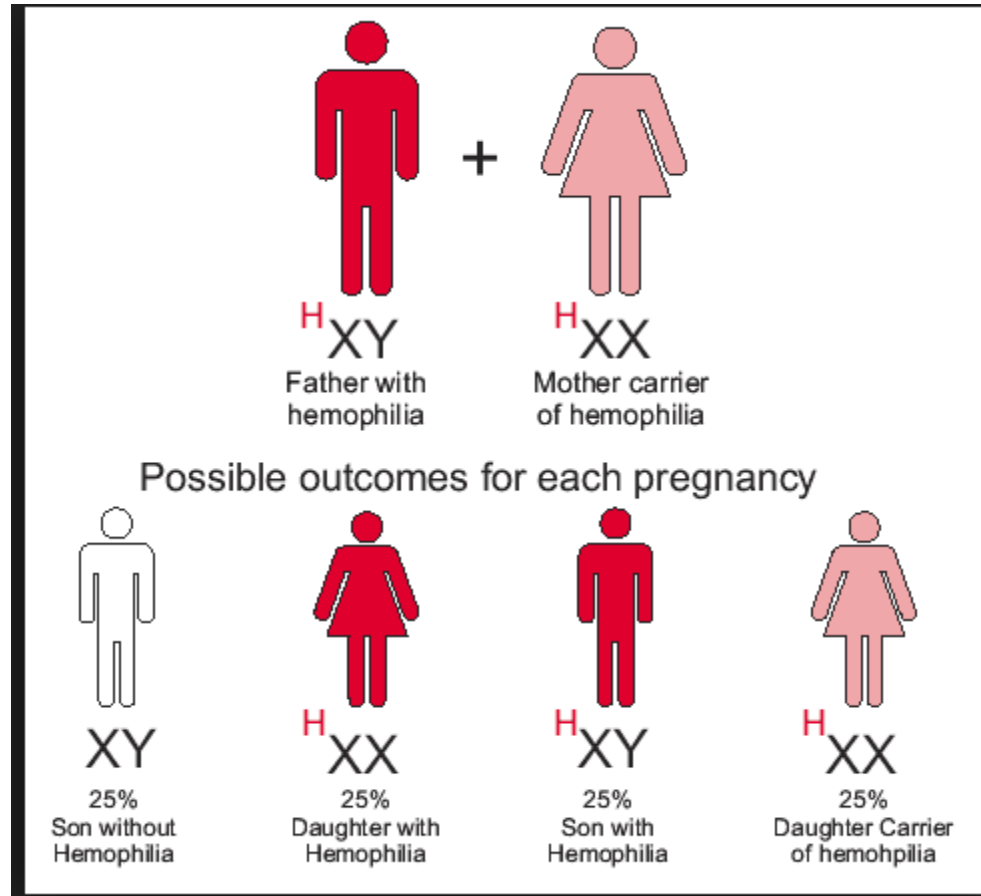
 = Hemophilia
 = Bình thường

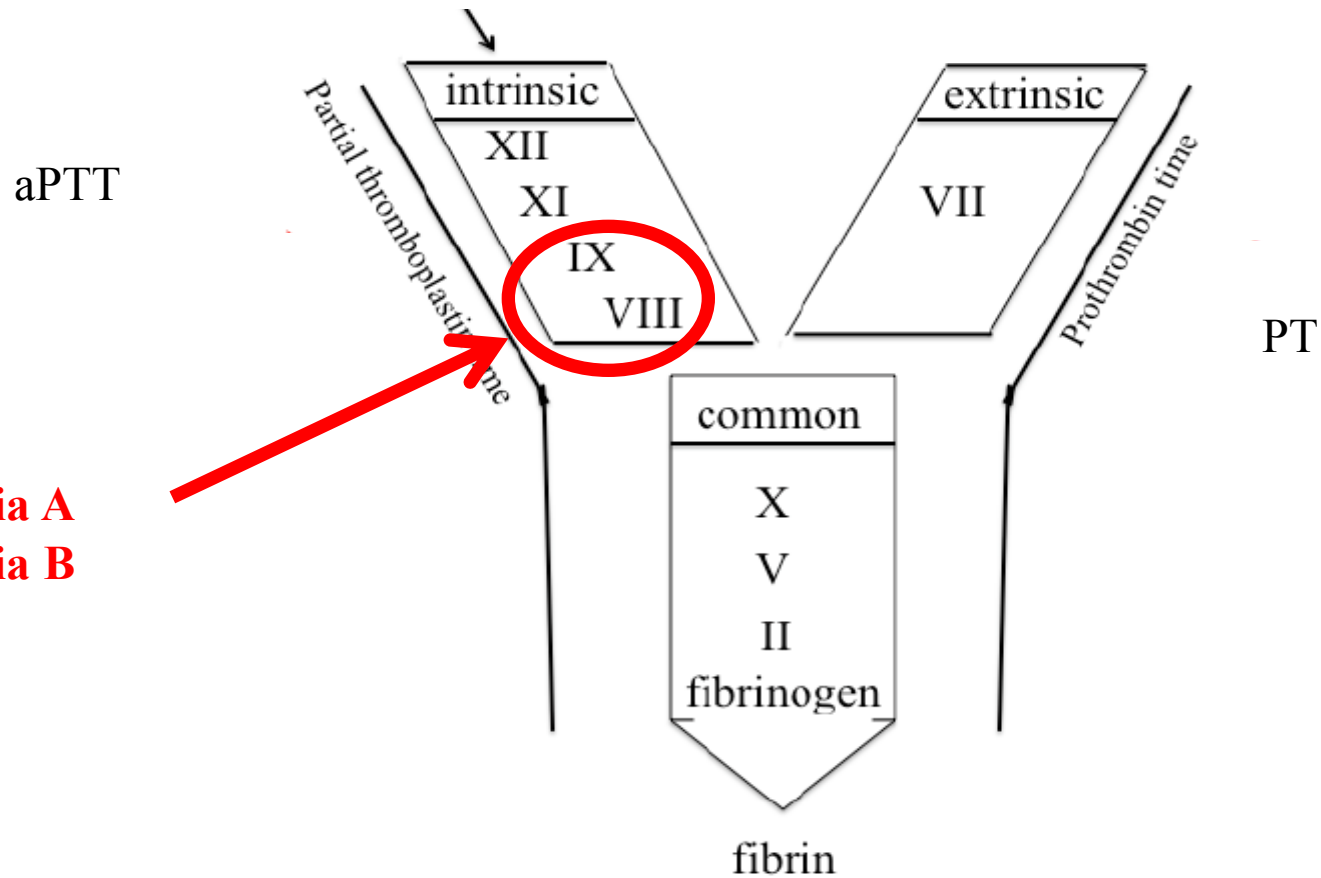
Ba mang bệnh

Ba mang bệnh, mẹ mang gen bệnh

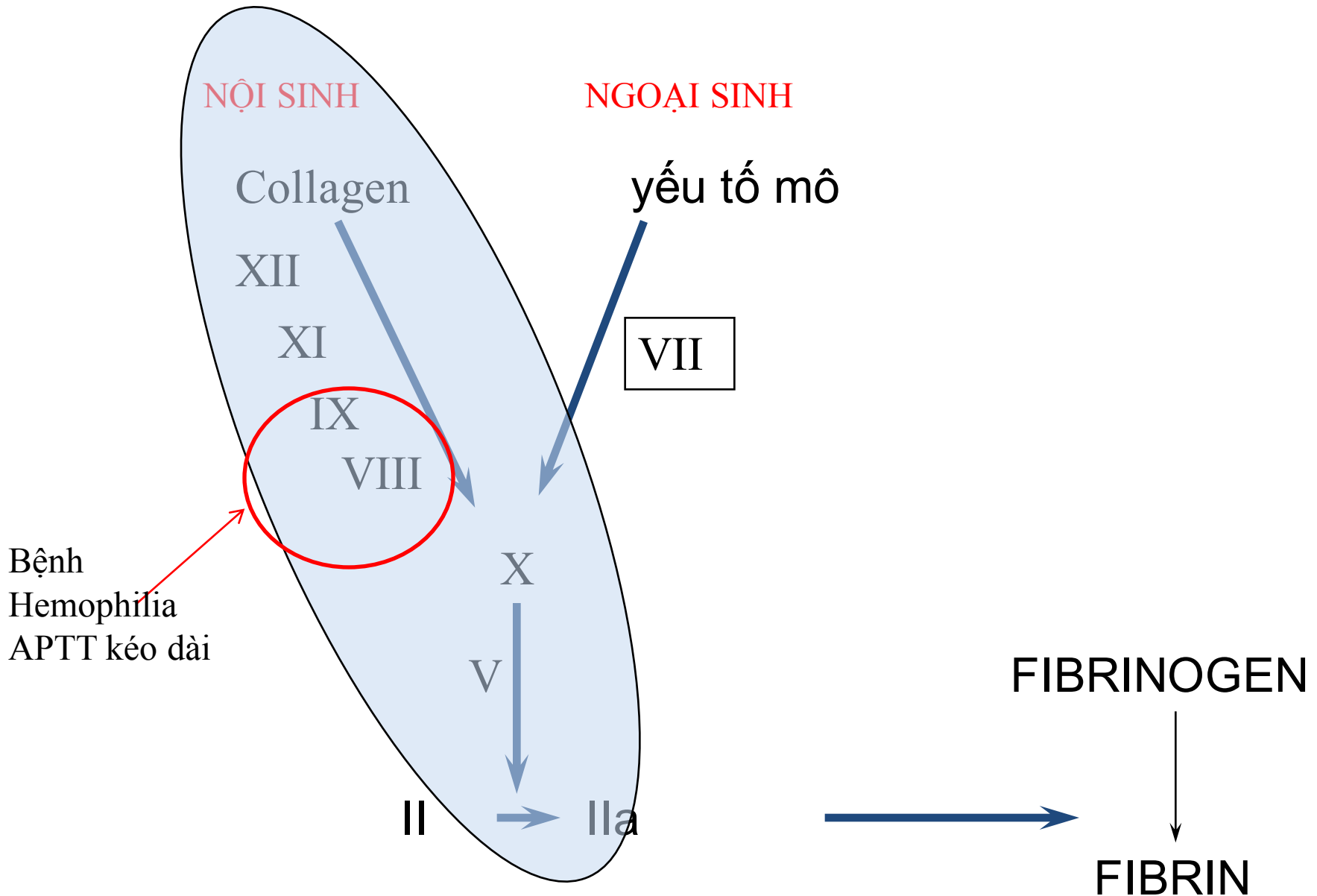

Sơ đồ đông máu

BN Hemophilia A do thiếu yếu tố VIII, Hemophilia B do thiếu yếu tố IX

APTT

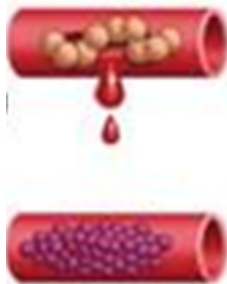
Bệnh Hemophilia

1. APTT dài hơn bình thường (BT : 27-32s)
2. Định lượng yếu tố VIII < 30% (Hemophilia A)
3. Hoặc định lượng yếu tố IX < 30 % (Hemophilia B)

Tổn thương

Người bình thường

Bệnh nhân Hemophilia

CHẨN ĐOÁN

- Tiền sử bản thân :
 - Dễ bị bầm máu
 - Chảy máu tự nhiên tại các khớp , mô
 - Chảy máu không cầm được
 - Sưng đau các khớp háng , khớp khuỷu ...

- Tiền sử gia đình
 - Có người bị chảy máu

CHẨN ĐOÁN (TT)

- Sưng đau mô mềm, đau khớp
- Chảy máu khó cầm
- APTT : kéo dài (BT :27-32 s)
- Định lượng yếu tố VIII < 30% Hoặc IX < 30%

Cách tiếp cận Bn hemophilia

- BN nam
- Sưng đau các khớp, vùng bụng , cơ mô mềm
- Chảy máu không cầm
- Tiền căn : có sưng đau khớp, gia đình có người bị chảy máu không đông
- XN : APTT kéo dài hơn bình thường
- Định lượng yếu tố VIII hoặc IX : giảm

Các loại Hemophilia

- Hemophilia A: thiếu yếu tố VIII : 80 %
- Hemophilia B: thiếu yếu tố IX: 20 %

Các thể bệnh

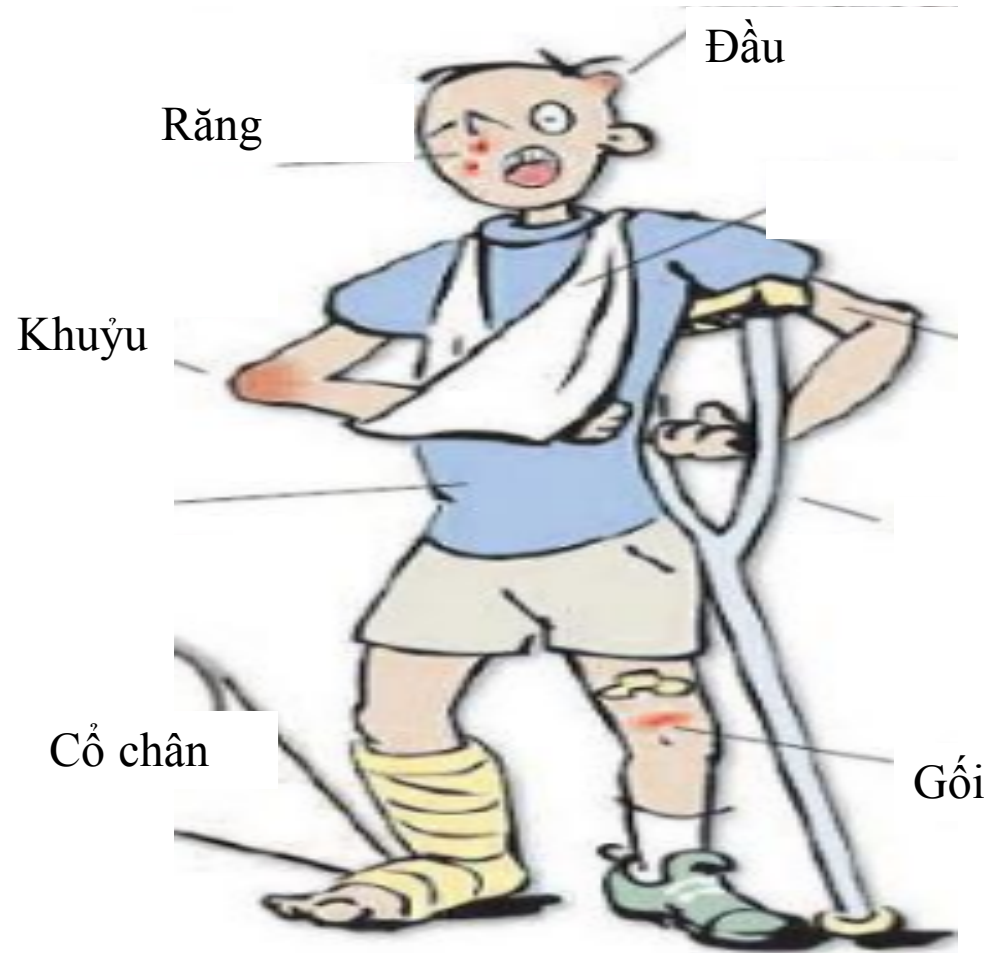
Mức độ	Mức độ yếu tố đông máu % hoạt tính (IU/ml)	Chu kỳ chảy máu
Nặng	1%	Chảy máu tự phát, chủ yếu ở cơ, khớp
Trung bình	1% - 5%	Thỉnh thoảng chảy máu ,chảy máu nặng sau chấn thương
Nhẹ	5% - 40%	Chảy máu nặng sau chấn thương

Bình thường hoạt tính yếu tố VIII, IX là $> 50\%$

Các vị trí chảy máu

Nặng	Đe dọa tính mạng
Khớp	- Thần kinh trung ương
Cơ	- Đường tiêu hóa
Miệng , mũi	- Cổ
Tiểu máu	- Chấn thương nặng

Các vị trí chảy máu

Các khớp thường bị chảy máu

Khớp	Tỷ lệ %
Gối	45
Khuỷu	30
Mắt cá	15
Vai	3
Cổ tay	3
Háng	3
Khác	2

Chảy máu

Điều trị

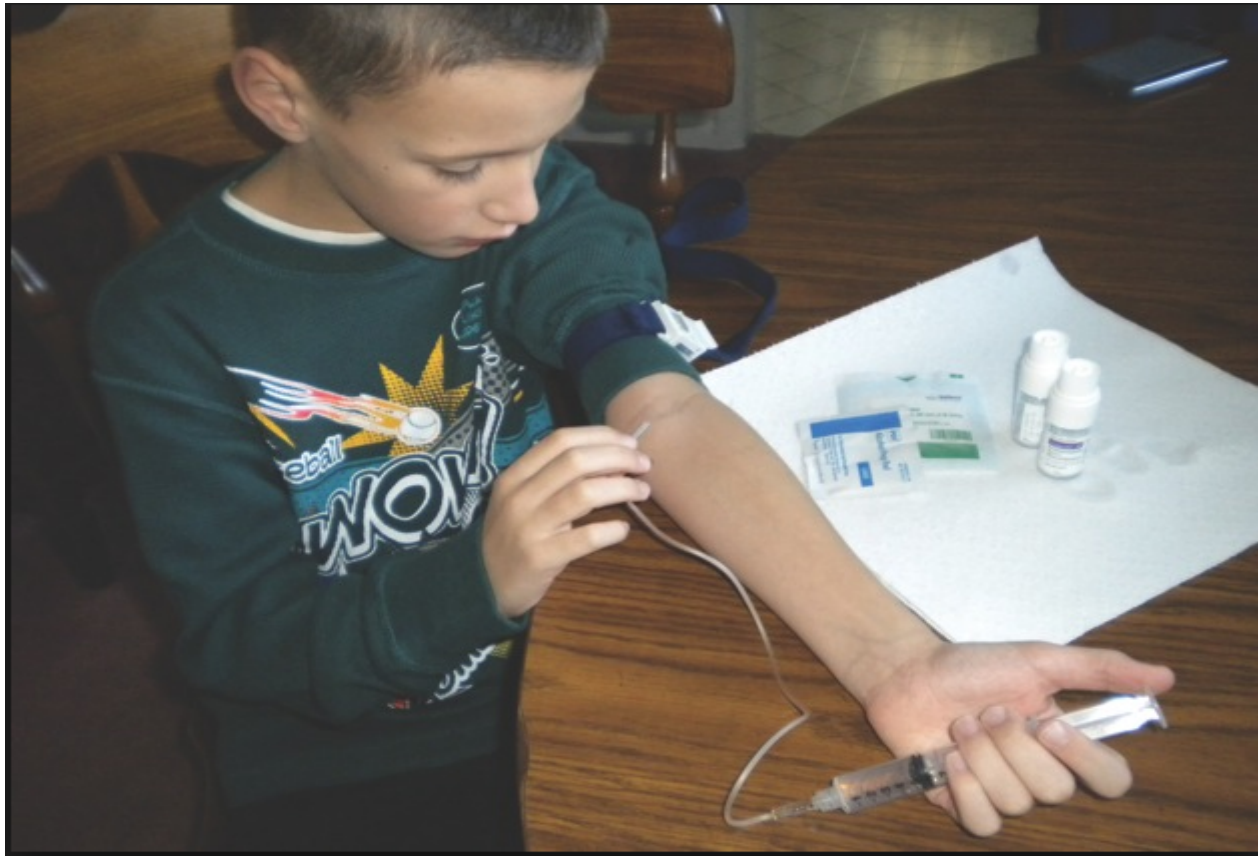
- Hemophilia A

- + Kết tủa lạnh
- + Yếu tố VIII đông khô
- + Yếu tố VIII tái tổ hợp

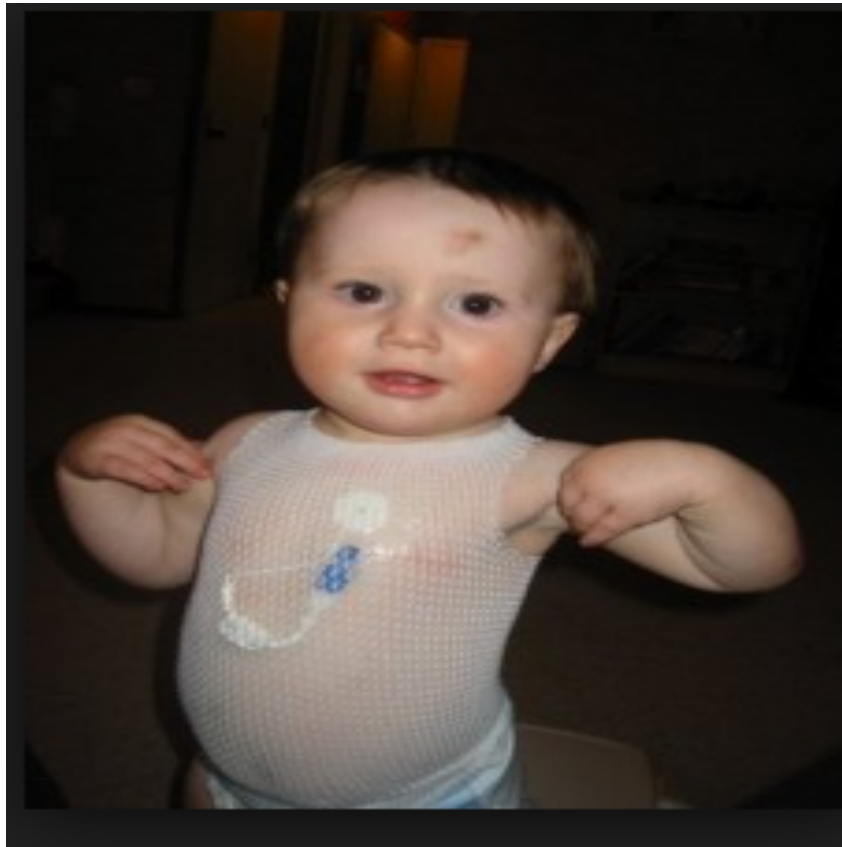
- Hemophilia B

- + Plasma tươi đông lạnh
- + Yếu tố IX đông khô
- + Yếu tố IX tái tổ hợp

Tự chích yếu tố VIII

Buồng tiêm dưới da

Các biến chứng

- Biến chứng xương khớp
 - Bệnh khớp mạn tính
 - Co rút khớp, biến dạng khớp
 - Giả bướu
 - Gãy xương
- Biến chứng do truyền chế phẩm máu
 - Viêm gan B , C , nhiễm HIV
- Xuất hiện kháng thể kháng yếu tố VIII, IX

Biến dạng khớp

Ca lâm sàng

- BN nam , 1999 (17 t)
- LDVV : tiểu máu
- Tiểu máu từ sáng → nhập viện
- TC : Hemophilia A
- XN : APTT 92 giây (BT 26-32S)
- rAPTT : 3.04 (BT 1-1,2)
- TPTNT : HC: +++++ , BC 10 , nitrit (-)
- ĐT : truyền yếu tố VIII đông khô , BN hết tiểu máu sau 3 ngày

Kết luận

- Bệnh Hemophilia là một bệnh di truyền gây khó đông máu . Bệnh do bất thường gen trên NST giới tính X
- Nữ mang gen bệnh , nam là người mắc bệnh
- Bệnh thường gây chảy máu không cầm , xuất huyết khớp , cơ mô mềm
- XN: APTT kéo dài, yếu tố VIII hoặc IX giảm
- ĐT : truyền yếu tố đông máu bị thiếu

Câu hỏi thảo luận

- Cách nhận biết một BN bị Hemophilia
- Cách chẩn đoán xác định BN Hemophilia